

Alakoulun tukioppilas- toiminta

Satu Suomalainen, kouluysteistyön asiantuntija
17.1.2025

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

TUKI-
MLL PPIILAS

LAPSET ENSIN

Ajankuva

Kouluterveyskyselyn tulosten (2023) mukaan:

- Kiusaamisen pitkään jatkunut vähentyminen on pysähtynyt
- Yksinäisyys ei ole kääntynyt laskuun

- Oppilaiden osallisuuden kokemukset ovat vähentyneet
- Kouluviihtyvyys on vähentynyt

Tarvitaan menetelmiä, joiden avulla oppilaat otetaan mukaan koulun kiusaamisen vastaiseen työhön ja kouluhyvinvoinnin vahvistamiseen

Tukioppilastoiminta

- Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) aloitti toiminnan Suomessa yli 50 vuotta sitten (v. 1972)
- Alakoulun toiminnan kehittämistyö aloitettu kokeilukouluissa v. 2022, syksyllä 24 laajempi pilotointi
- Ennaltaehkäisevä, koko kouluyhteisön hyvinvointia edistävä ohjelma

Lähes kaikissa ylä- ja yhtenäiskouluissa tukioppilastoimintaa (v. 2024 = 93 %)

Tukioppilastoiminnan tavoitteet

- Vahvistetaan myönteistä ja turvallista ilmapiiriä
- Lisätään yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallisuutta
- Ehkäistään yksinäisyyttä ja kiusaamista

Tukioppilastoiminnan arvot

Yhdenvertaisuus
Vapaaehtoisuus

Ilo

Luottamuksellisuus

Lapsuuden/nuoruuden arvostus
Osallisuus ja oppilaiden äänen kuuluminen

A photograph of children at a playground. In the foreground, a girl with braids is sitting on a swing, wearing a colorful rainbow-striped jacket and a purple headband. Behind her, other children are watching. The background shows a yellow building and a green lawn.

Arvioinnin (2023) mukaan

- Toiminta lisää yhteisöllisyyttä
- Tukioppilailla tärkeä rooli yhteishengen vahvistamisessa
- Toiminta ehkäisee kiusaamista
- Toiminta tukee koulun muuta kiusaamisen vastaista työtä

Tukioppilaat

- 4.-6.-luokkalaisia vapaaehtoisia oppilaita
- Tukioppilaaksi haetaan ja siihen saa koulutuksen
- Tukioppilasohjaajat (2 koulun aikuista) toimivat tukioppilaiden tukena

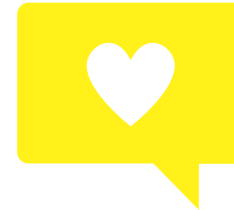
Mitä tukioppilaat tekevät?

Välituntitoimintaa

Hymyjä ja
moikkauksia

Ystävällisiä sanoja

Huomaa asioita

Pyytää mukaan

Tapahtumia ja
tempauksia

Kokemuksia kouluilta

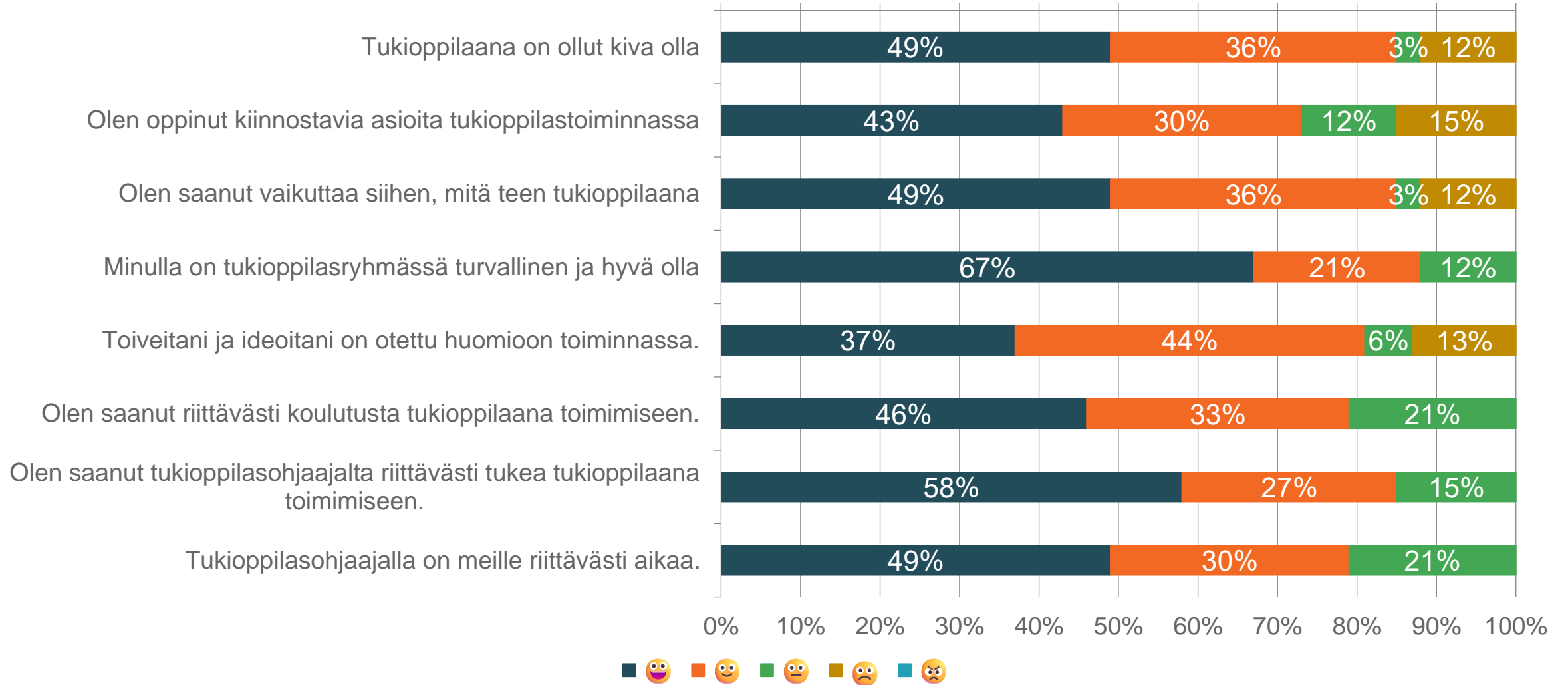
Kehittämistä koulujen kanssa

- Ensimmäisenä kokeilukouluna Maunulan ala-asteen koulu 2022-2023.
- Välintuntitoimintaa, kiusaamisen vastaista työtä ja yksinäisyyden ehkäisyä
- Kokemukset niin henkilöstön, oppilaiden kuin tukioppilaidenkin osalta positiivisia.
- Kehittämistyö jatkui 2023-2024, mukaan 6 uutta koulua
- Tukioppilaiden koulutusmallin kehittämistä ja nettisivujen rakentamista

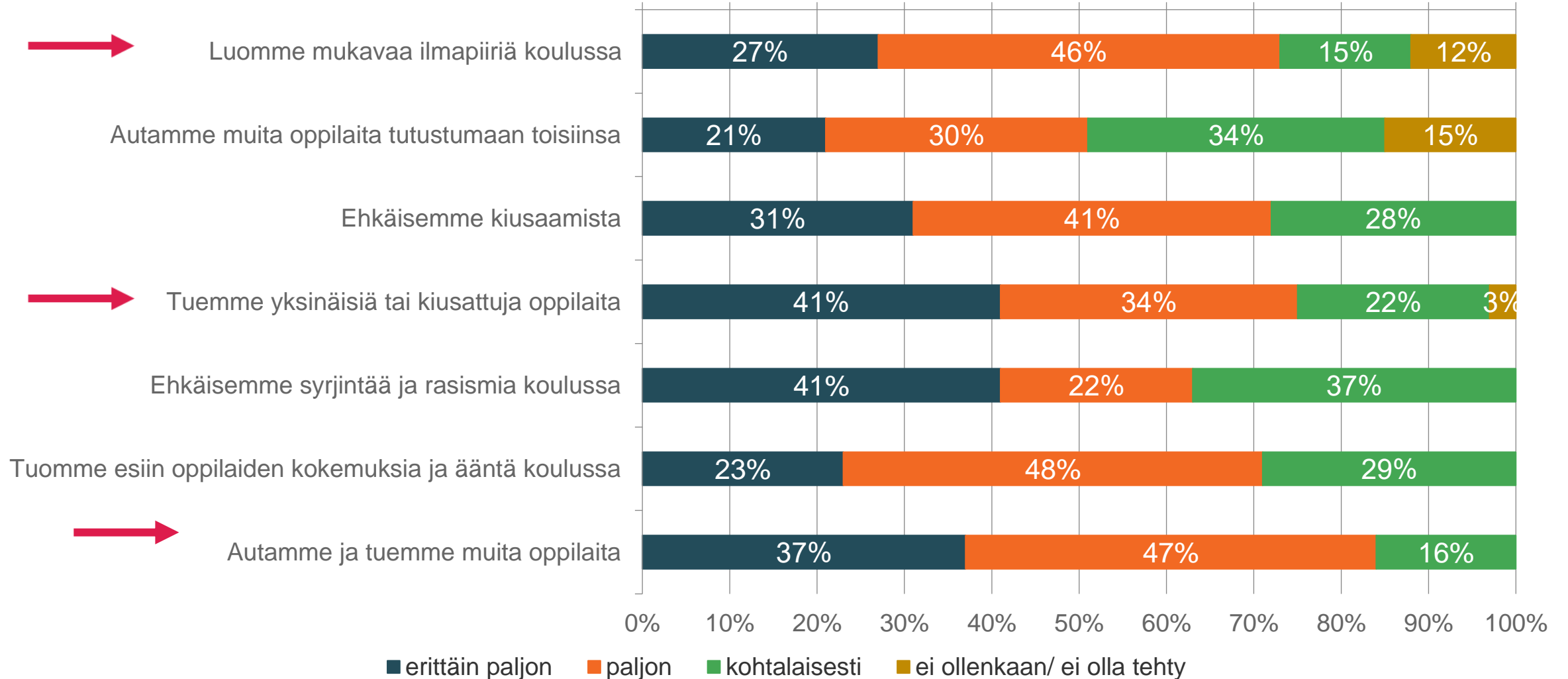
Minkälaista tukioppilaana toimiminen on ollut? Vastaa seuraaviin väittämiin.

Number of respondents: 33

Missä asioissa tukioppilastoiminnasta on mielestäsi ollut hyötyä koulussasi?

Number of respondents: 33

Pilotointia tällä hetkellä

- MLL Kaakkois-Suomen piirin hanke: Kouvolassa 5 pilottikoulua → myöhemmin kaikki kaupungin alakoulut
- Helsingissä KASKO yhteistyö: 15 koulua mukana
- Muita kouluja ympäri Suomen

Miten päästä alkuun?

Toiminnan lähtökohtia

- Toiminta nivotaan koulun olemassa olevaan hyvinvointityöhön ja sille luodaan rakenteet
- Koulussa toimii 2 tukioppilasohjaajaa
  - Ohjaajalla vähintään 1 vuosiviikkotunti työaika
  - Ohjaajat osallistuvat MLL:n tukioppilasohjaajan peruskoulutukseen

Toiminnan lähtökohtia

- Tukioppilaat saavat 8 tunnin peruskoulutuksen
- Tehdään toimintasuunnitelma
- Tehdään toiminnasta näkyvää koulussa

MLL koulun tukena

- Maksuttomat koulutukset ja vertaistapaamiset tukioppilasohjaajille (seuraava koulutus 9.4. 9-15.30 verkossa)
- Tukea tukioppilaiden kouluttamiseen
- Valmiit aineistot, kuten tukioppilaiden peruskoulutusmalli, mallitiedotteet, oheistuotteet ym.
- Toiminnan arviointityökalut
- Alueellinen tuki ympäri Suomen: toiminnan käynnistäminen, ohjaajien tuki

Lue lisää:

[www.mll.fi/tukioppilastoiminta-
alakoulussa](http://www.mll.fi/tukioppilastoiminta-
alakoulussa)

Materiaalit:

- [Ohjaajan opas & tukioppilaiden
koulutusmalli](#)
  - Mallitiedotteet
- Tietoa toiminnan käynnistämisestä

Kiitos!

Kysy lisää alueesi MLL
tukioppilastoiminnan koordinaattorilta.
Katso yhteystiedot tästä.